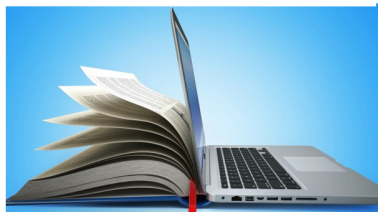

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Т.Г. ШЕВЧЕНКА

ІСТОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ: ЗДОБУТКИ І СТРАТЕГІЇ

20 травня 2020 р.
Київ

ЗБІРНИК ТЕЗ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Мордвінова Наталія Олександрівна,

аспірантка кафедри філософії
Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди

АВТОДИДАКТИЧНІ ПРАКТИКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ «НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ»

*«Безграмотним у XXI столітті будуть не ті,
хто не вміє читати чи писати,
а ті, хто не вміє вчитися,
розучуватися і переучуватися»*
Елвін Тоффлер

Педагогічний ентузіазм є актуальним та значущим в умовах реалій сьогодення особливо з урахуванням впровадження в систему освіти дистанційного навчання, яке вимагає інтенсивного застосування навичок самоосвіти. Це змусило суспільство і в першу чергу викладачів, учнів та студентів стати автодидактами, впроваджуючи одну з головних компетенцій, що закладені у концепції НУШ: «навчання протягом життя».

Метою дослідження є аналіз практичних рекомендацій щодо самоосвіти і проблем, що виникають під час самонавчання та шляхів їх подолання. Проблеми автодидактики досліджувались, як вітчизняними так і закордонними науковцями.

У праці В. О. Курінського «Автодидактика» робиться акцент на саморозвитку особистості, яка має на меті долучитися до світової культури, навчитися такому способу життя, який буде сприяти її продовженню та наповненню духовним змістом. Філософічність підходу до проблем автодидактики автор порівнює з останнім днем Епікура: «треба навчитись ставитись до життя так, як це робив Епікур: його останній день життя був променистий, хоча він знав, що вмирає. Так само у сучасній людині, що навчається, усе має бути побудоване на пріоритеті духовності, на пріоритеті відчуття приналежності до п'ятого виміру до культури. і якщо людина не буде пам'ятати цього, то вона багато втрачає, тому кожен день необхідно проживати, як останній, звісно у подвійному сенсі». [3, 97]

Пріоритетним засобом самоаналізу в автодидактиці він вважає атараксію, як найвищу людську насолоду, котрій ми маємо підкорятися, отримуючи будь-які знання, від реалізації своєї оригінальності, яка завжди має бути в колі внутрішньої уваги до себе, для втілення якої треба вчитись і працювати. «Атараксія — це безрелігійний ідеал мудреця в епікурійців, що включає в себе ясність розуму, відсутність страху, незалежність, розміреність, простоту та спокій життя, помірний самоконтроль» [2,21]. Сутність вищесказаного зводиться до наступних автодидактичних правил:

- починати потрібно негайно.
- цілком довіряти своїм внутрішнім відчуття
- виховувати навички всюди, нарощування знань постійно, не давати завмерти навіть незначним напрацюванням.
- жити, наповнюючи своє життя сенсом, досягти цього можна постійно займаючись самовдосконаленням та боротьбі зі сумнівами, які стримують цей процес.
- пам'ятати, що досягти досконалості неможливо, тому зупинятися не можна.

На думку автора книги «Мистецтво самостійного навчання» Блейка Болеса, щоб стати успішним самоучкою необхідно: перш за все мотивувати себе, будувати плани, виконувати їх і весь час перевершувати те, що запланував. Стратегічні плани і призначення можуть бути перевершені, якщо користуватися тим методичним арсеналом, який являється на погляд автодидакта найефективнішим [1, 18]:

- визначити, що саме має бути вивчено;
- знати, як отримати та оцінити інформацію;
- враховувати свої обмеження;
- сприймати розчарування та розгубленість, як частину процесу;
- зберігати відкритість до інших точок зору;
- збирати дані про свою роботу за допомогою самоспостереження та зворотного зв'язку.

За словами Блейка Болеса різниця між самостійними учнями та всіма іншими, полягає в тому, що звичайні учні, закінчуючи свій навчальний заклад, припиняють своє навчання, автодидакти — ні.

Проаналізувавши все вищесказане можна зробити висновок, що автодидактика в умовах бентежного та швидкоплинного часу, зростає у своїй значущості, виконуючи важливі життєві функції: підсилює фундаментальні людські цінності, а саме силу волі, прагнення до свободи, виховує відповідальність. Через розширення інфосфери кількість інформації на жаль перевищує якість, швидко отримується та швидко вивітрується, автодидактика розвиває навички осмислення, структурування та аналізу придбаних знань. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Blake Boles. The Art of Self-Directed Learning.-Tells Peak Press.2014. 256 S.
2. Василенко Л. И. Краткий философско-религиозный словарь. Москва, 1996. 204с.
3. Куринський В.А. Автодидактика: Часть первая. Москва : Культурный учебно-издательский центр «Автодидакт», 1994.

Мороз Ірина Володимирівна,

*науковий співробітник
відділу суспільствознавчої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

ЗМІСТОВА СУТНІСТЬ

ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ З ІСТОРІЇ

В умовах інформаційного суспільства відбувається зміна парадигми філософії середньої освіти, орієнтиром якої є формування особистості, що здатна творчо та критично мислити, самонавчатися та саморозвиватися й адаптуватися в сучасному соціумі. у суспільстві вже домінує розуміння необхідності переорієнтування навчального процесу на практичну складову. Тому, вважаємо, що навчання історії в старшій школі має спрямовуватися не лише на формальне засвоєння історичних знань, а насамперед на формування в учнів ключових та предметних компетентностей. Найбільше сприяє такому підходу реалізація методики дослідницького навчання в освітньому процесі.